

Swarm Intelligence

Giáo viên hướng dẫn: **Thân Quang Khoát**

Nhóm số 5:

1. Nguyễn Quốc Anh

MSSV : 20140149

2. Phùng Đức Nhật

MSSV : 20143321

3. Lưu Minh Hồng

MSSV : 20169572

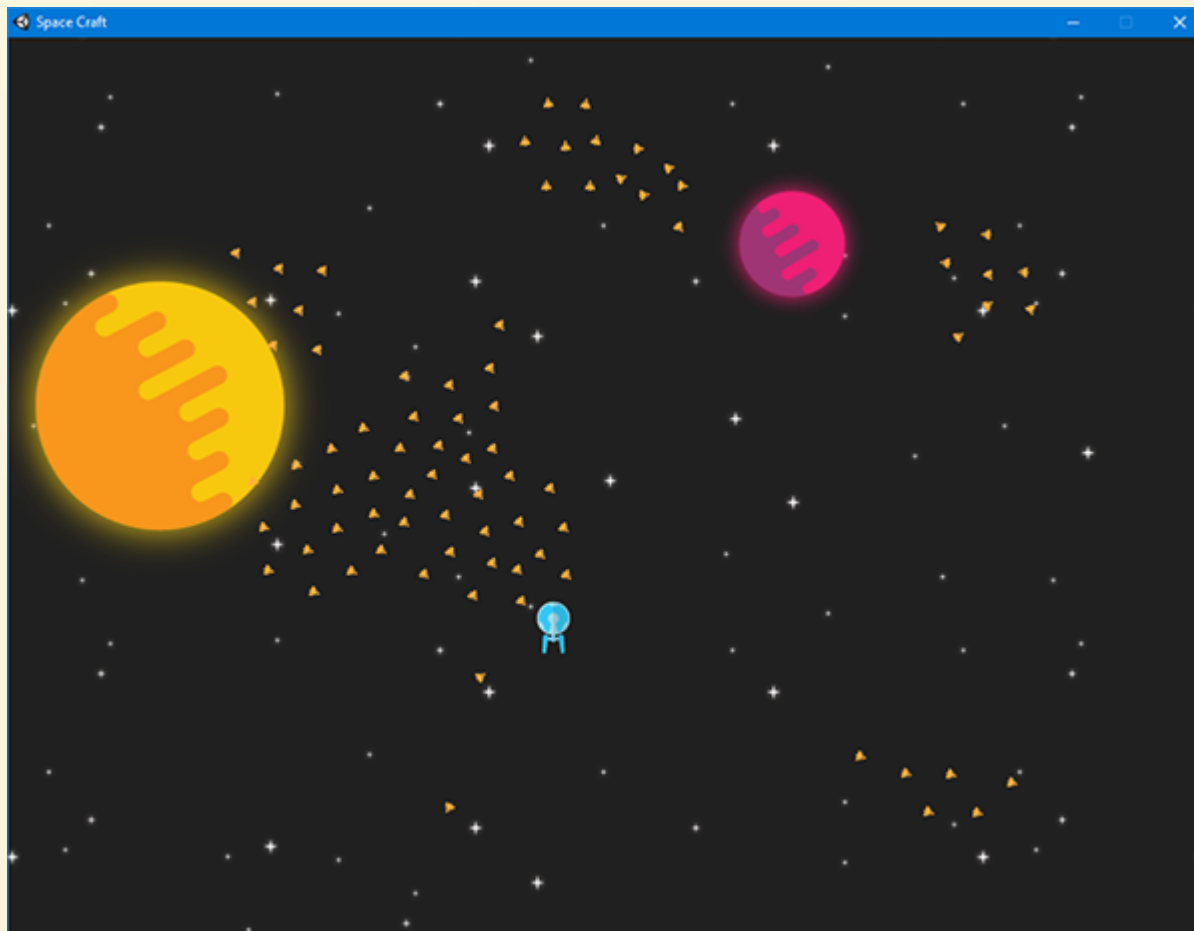
Tại sao lại sử dụng mô hình swarm intelligence?

Swarm Intelligence

- Mô hình đa tác tử
- Dựa vào tập tính bầy đàn trong tự nhiên
- Ba hướng phát triển chính của Swarm Intelligence:
  - Swarm Robotic
  - Computer Graphic
  - Tìm kiếm đồ thị

Mô phỏng lại dựa trên mô hình thực tế trong tự nhiên

Sử dụng mô hình để nâng cao hiệu năng

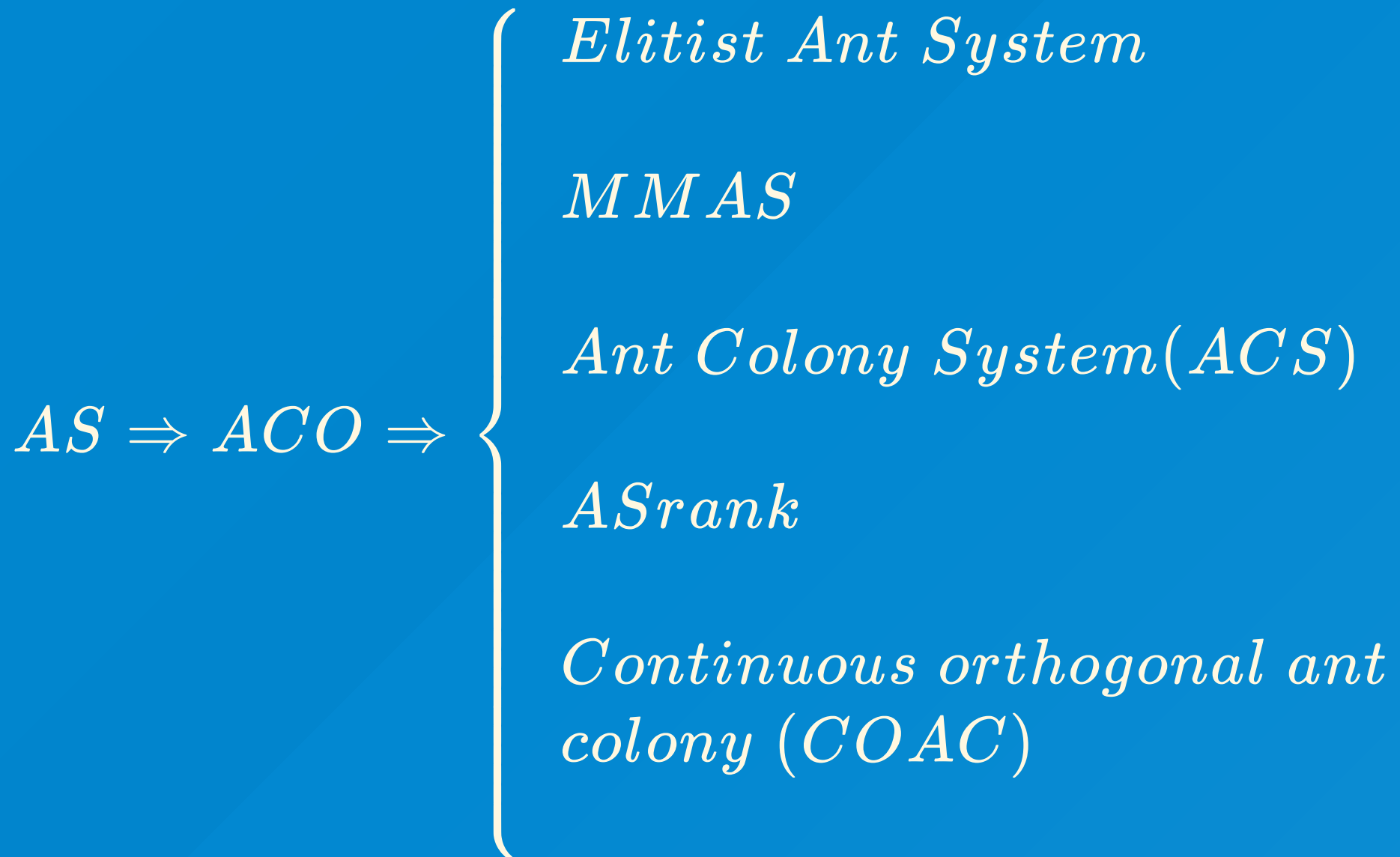
- Thuật toán Stochastic Diffusion Search (Bishop 1989)
- Thuật toán Ant Colony Algorithm - *ACO* (Dorigo 1992)
- Particle swarm optimization (Kennedy, Eberhart & Shi 1995)

Ant Colony Optimization Algorithms

Ant Colony Optimization

- Được Marco Dorigo đề xuất năm 1992
- Áp dụng kĩ thuật trong tính toán xác suất vào bài toán tìm kiếm đồ thị

Ant Colony Optimization

Mô hình Ant System - *AS*

Đặc trưng của loài kiến

- Có tập tính bầy đàn
- Giao tiếp hạn chế thông qua va chạm hoặc pheromone

Mô hình Ant System

Mô tả:

- Cho một tổ kiến cùng với thức ăn ở xung quanh
- Lần lượt gửi kiến đi tìm thức ăn
- Kiến sẽ di chuyển ngẫu nhiên đến khi tìm được thức ăn
- Nếu tìm thấy thức ăn sẽ đưa thức ăn về tổ
- Trên đường đưa về tổ sẽ thả chất pheromone để đánh dấu đường đi
- Lượng pheromone nhả ra phụ thuộc vào thức ăn

Mô hình Ant System

- Những con kiến khác đi qua pheromone sẽ đi theo pheromone
- Càng nhiều kiến đi theo thì pheromone trên tuyến đường càng tăng
- Lượng pheromone càng nhiều thì càng hấp dẫn các con kiến khác đến
- Khi lượng thức ăn hết thì pheromone sẽ bay hơi dần

Mô hình Ant System

Mô hình Ant System

- Khó triển khai
- Không phù hợp với các bài toán thực tế

Mô hình Ant Colony Optimization - *ACO*

- Được tạo ra với mục đích riêng
- Giải bài toán Travel Saleman Problem (TSP)
- Là thuật toán tối ưu hóa (Optimization)
- Tận dụng ưu điểm của phép toán ngẫu nhiên cùng với tập tính bầy đàn, khả năng giao tiếp giữa các tác tử

Travelling Saleman Problem - *TSP*

- Một người đưa pizza phải giao pizza cho tất cả các khách hàng rồi quay trở về hàng ăn sao quãng đường là ngắn nhất
- Giả sử luôn tồn tại đường đi giữa hai địa chỉ cần giao hàng

Travelling Salesman Problem - *TSP*

Thuật toán

- Extract Algorithm
- Nearest Neighbor
- Christofides' algorithm for the TSP
- 2-OPT Complete
- Ant Colony Algorithm

Nearest Neighbor - *NN*

- Tại mỗi điểm chọn ra điểm gần nhất và thăm điểm đó

Nearest Neighbor

Ưu điểm:

- Đơn giản, dễ cài đặt
- Chi phí thấp nhưng vẫn hiệu quả

Nhược điểm:

- Đoạn đường xuất phát chi phí thấp nhưng đến cuối chi phí cao dần

Giải pháp:

- Chọn nốt gốc là các nốt khác nhau để giải

Ant Colony Optimization

Pseudo code:

1. xác định số con kiến
2. khởi tạo pheromone
3. thực hiện lặp một số vòng nhất định
  - giải bài toán
  - cập nhật tuyến đường chi phí thấp nhất
  - cập nhật lại pheromone cho mỗi tuyến đường

Ant Colony Optimization

Trọng số của một cạnh:

Ant Colony Optimization

Trọng số của một cạnh:

- Phụ thuộc vào pheromone
- Phụ thuộc vào độ dài cạnh

Ant Colony Optimization

Công thức tính trọng số:

$$weight_{xy} = \tau_{xy} * \eta_{xy}$$

- τ : lượng pheromone
- η : nghịch đảo khoảng cách $\frac{1}{d}$

Tổng quát:

$$weight_{xy} = \tau_{xy}^{\alpha} * \eta_{xy}^{\beta}$$

So sánh giữa ACO và NN

- Vòng lặp đầu tiên pheromone sẽ được khởi tạo bằng nhau và bằng 1
- Trọng số là $\frac{1}{d}$ giống với NN
- Trong NN cạnh có khoảng cách nhỏ nhất được chọn. Trong ACO cạnh sẽ được chọn ra ngẫu nhiên. Trọng số cao hơn có sắc xuất cao hơn
- Trong NN một lần giải sẽ tìm ra một tuyến đường. Trong ACO một lần sẽ có một số lượng kiến đi tìm các đường khác nhau

Ant Colony Optimization

Xác suất được chọn của một cạnh bất kì được tính theo công thức:

$$P_{ij} = \frac{weight_{ij}}{\sum_{k \in unvisited} weight_{ik}}$$

- i : id của đỉnh hiện tại
- j : id của một đỉnh bất kì chưa thăm
- $unvisited$: tập các đỉnh chưa thăm

Ant Colony Optimization

- Thuật toán thực hiện nhiều chu kì
- Mỗi chu kì sẽ cho một số lượng kiến đi khám phá các tuyến đường
- Các cạnh của tuyến đường sẽ được chọn ngẫu nhiên với xác suất nêu trên
- Kết thúc sẽ thu được kết quả là các tuyến đường tương ứng với số kiến đã gửi đi
- Sau chu kì thì pheromone trên các tuyến đường sẽ được cập nhật lại

Ant Colony Optimization

Cuối mỗi vòng lặp pheromone được cập nhật lại:

- pheromone sẽ bay hơi đi với tỉ lệ là ρ

$$\tau_{xy} = (1 - \rho) * \tau_{xy}$$

τ : lượng pheromone

x, y : id của các đỉnh của đồ thị

Ant Colony Optimization

- Mỗi con kiến sẽ nhả ra trên mỗi cạnh mà nó đi qua một lượng pheromone
- Lượng pheromone nhả ra phụ thuộc vào độ dài của cả tuyến đường

$$pheromones_{xy}^k = \frac{Q}{L_k} \forall x, y \in nodes | k \in ants$$

- Q là hằng số
- L_k là độ dài tuyến đường của con kiến thứ k

So sánh giữa ACO và NN

NN:

- Chỉ cho ra lời giải duy nhất
- Kết quả thu được không phụ thuộc vào thứ tự thực hiện của lần giải đó mà chỉ phụ thuộc vào việc chọn nốt nào làm nốt gốc
- Chi phí chỉ tối ưu một cách cục bộ

So sánh giữa ACO và NN

ACO:

- Trọng số thay đổi từng lần giải
- Lần giải sau thường cho kết quả tốt hơn lần giải trước
- Số vòng lặp phụ thuộc vào lập trình viên

Ant Colony Optimization

Ưu điểm:

- Có thể đưa ra nhiều lời giải có chi phí tương đương
- Lượng pheromone thay đổi giúp tối ưu hóa tuyến đường theo từng chu kì
- Cách thức tiếp cận bài toán đơn giản. Có thể áp dụng vào các bài toán khác nhau

Ant Colony Optimization

Nhược điểm:

- Thuật toán phức tạp đối với những người chưa biết đến nó
- Hiệu suất giảm khi độ phức tạp bài toán tăng

Giải pháp

- Ant Colony System

Min-max Ant System

- Khi pheromone giảm xuống 0 xác suất được chọn của tuyến đường bằng 0. Tuyến đường không bao giờ được chọn
- Khống chế pheromone (τ_{min}, τ_{max})

Application

- Ứng dụng vào các bài toán tìm kiếm
  - Tìm kiếm trên bản đồ
  - Bài toán vận tải, mạng thông tin
- Ứng dụng trong các chương trình đồ họa
  - Strategy game
  - Mô phỏng lại tập tính bầy đàn trong tự nhiên

Demo

Ứng dụng mô phỏng ACO và NN trên bài toán TSP

Các input là các giá trị cài đặt cho thuật toán. Nếu không nhập các giá trị này sẽ ở giá trị mặc định:

```
+ Số đỉnh: 20  
+ Số con kiến: 20  
+ Alpha: 1, Beta: 1  
+ Rho: 0.1  
+ Q: 100  
  
+ maxIteration: 200  
+ duration: 100
```

Demo

- Ô bên trái hiển thị tuyến đường
- Ô ở giữa hiển thị giá trị pheromone trên các tuyến đường
- Ô bên phải là bảng các tuyến đường và chi phí tương ứng
  - Có thể kích vào dòng bất kì để hiển thị lại tuyến đường của dòng đó

Demo

- Các nút điều khiển:
  - **Refresh:** Khởi tạo lại sử dụng khi số đỉnh thay đổi
  - **Stop:** Dừng lại sử dụng khi thuật toán ACO chạy quá lâu
  - **Start:** Để bắt đầu thực hiện Demo
  - **Clear Table:** Xóa bảng lưu trữ tuyến đường khi bảng quá dài và chứa nhiều dữ liệu cũ

Reference

Research Gate:

- [High-level pseudo-code for the ACO algorithm](#)
- [Using Ant Colony Optimization \(ACO\) on Kinetic Modeling of the Acetoin Production in Lactococcus Lactis C7](#)

Reference

Wiki:

- [Ant](#)
- [Travelling salesman problem](#)
- [Ant colony optimization algorithms](#)

Reference

Sourcecode:

- [aco-metaheuristic](#)
- [aco-js](#)

Thanks for listening